

Yhdessä työelämän kanssa

Kumppanuutta kehittämässä

Oppaasi työelämässä
oppimisen kehittämiseen

OSA 1

Uudistutaan
yhdessä!

Sisällys

Kenelle tämä opas on tarkoitettu?	3
Työelämäyhteistyöstä vastavuoroiseen kumppanuuteen	4
Mitä vastavuoroinen kumppanuus on parhaimmillaan?	5
Hyvällä palvelulla syntyy vastavuoroista kumppanuutta	6
Vastavuoroisen kumppanuuden muotoja	7
Ratkaisuja ja työkaluja kumppanuuden toteuttamiseksi	8
Kysymyksiä kumppanuuden määrittelemiseksi	9
Työelämässä oppiminen	10
Koulutus- ja oppisopimusesitteet	11
Ymmärrä, suunnittele ja toteuta yhdessä!	12
Hyödyllisiä linkkejä	17

Kumppanuutta kehittämässä

Tämän oppaan avulla voit suunnitella, toteuttaa ja kehittää oman oppilaitoksesi työelämäyhteistyötä.

Kenelle tämä opas on tarkoitettu?

Opas on kehitetty ammatillisten oppilaitosten opetus- ja ohjaushenkilöstön työvälineeksi.

Uudistuvaa ammatillista koulutusta suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä asiakkaidemme kanssa. Tavoitteemme on, että opiskelijan opintopolku on aidosti yksilöllinen, oppiminen toteutuu tarkoituksenmukaisissa ympäristöissä ja että huomioimme asiakaslähtöisesti sekä opiskelijan että työelämän tarpeet. Tiivistä vuoropuhelua tarvitaan, jotta pystymme vastaamaan työ- ja elinkeinoelämän nopeasti muuttuviin tarpeisiin.

Oppaan avulla voit kehittää työelämässä oppimista työpaikkojen ja oppilaitosten yhteistyönä. Opasta voi hyödyntää myös oppilaitoksissa opiskelijoille ja työelämälle suunnattujen palveluiden kehittämisessä. Oppaan sisältö on koottu Parasta Palvelua -kehittämishjelmassa (2017-19) tehdyn valtakunnallisen työn tuloksista. Sisältö koostuu työelämältä sekä opetus- ja ohjaushenkilöstöltä kerätyistä työelämäyhteistyön kehittämiskohteista ja ratkaisuesimerkeistä. Oppaassa on huomioitu myös ammatillisen koulutuksen vertaisarvioinnin sekä laatustrategian työelämäyhteistyötä koskevat keskeiset tavoitteet.

Hyvän palvelun opas koostuu neljästä osasta

Tämä on ensimmäinen osa ”Hyvän palvelun oppaasta”.

Osa 1	Kumppanuutta kehittämässä
Osa 2	Kahdeksan starttia parantaa palvelua
Osa 3	Arjen hyvät ratkaisut
Osa 4	Suunnittele, kehitä ja toteuta

Ensimmäisessä osassa perehdytään yhteiskehittämiseen sekä oppilaitoksen ja työelämän erilaisiin kumppanuuden muotoihin.

Toisessa osassa käsitellään työelämässä oppimiseen liittyvät kriittiset pisteet. Niistä muodostuu työelämässä oppimisen palveluprosessi.

Kolmas osa sisältää konkreettisia ratkaisuja, joita voit ottaa suoraan tai muokaten käyttöön oman oppilaitoksesi arjessa.

Neljäs osa on työkirja, jonka avulla voit lähteä suunnittelemaan, toteuttamaan ja kehittämään työelämässä oppimiseen liittyvää yhteistyötä.

Työelämäyhteistyöstä vastavuoroiseen kumppanuuteen

Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö on keskeistä uudessa ammatillisessa koulutuksessa. Vastavuoroisuudella varmistamme, että yhteistyö on kaikille osapuolille kannattavaa ja vaikuttavaa.

Vastavuoroinen kumppanuus lähtee arkipäivän kumppanuudesta työelämän kanssa ja yhteistyö syvenee kumppanuuden muihin muotoihin. Kumppanuuden muodot toimivat sisäkkäin ja rakentuvat toistensa varaan. Kaikkiin kumppanuuden muotoihin tarvitaan strukturoidumpia oppilaitoskohtaisia malleja, jotta kumppanuuksia voidaan ylläpitää, kehittää ja johtaa.

Työelämäyhteistyöllä on ammatillisessa koulutuksessa pitkät perinteet ja monia hienosti toimivia käytäntöjä. Uusi lainsäädäntö haastaa oppilaitokset aktiiviseen yhteistyöhön työelämän kanssa. Moni asia on säilynyt, mutta yllättävän moni asia on myös muuttunut. Näin ollen, laki ammatillisesta koulutuksesta ei tältä osin toteudu vielä täysimääräisesti. Lisäksi työelämä toivoo koulutuksen järjestäjiltä yhdenmukaisempaa palvelua ja toimintatapoja.

Työelämäyhteistyön jäsentäminen kumppanuuden eri muotoihin auttaa jäsentämään työelämäyhteistyön hallittaviin kokonaisuuksiin ja organisoimaan siihen liittyvää toimintaa oppilaitoksen sisällä.

Kuva: Parasta Palvelua kehittämisohjelma 2019

Mitä vastavuoroinen kumppanuus on parhaimmillaan?

Kumppanuuden tulee hyödyttää kaikkia osapuolia. Vastavuoroinen kumppanuus on matka kohti yhteistä päämäärää, jossa oppilaitos, opiskelija ja työelämä ovat tasa-vertaisia. Kumppanuus on säännöllistä, tavoitteellista ja tasavertaista yhteistyötä sekä joustavuutta osapuolten välillä. Osapuolten yksilölliset tarpeet ja toiveet huomioidaan. Yhteisenä tavoitteena on kaikkien osapuolten kehittymisen ja osaamisen lisääminen.

Kumppanuustyössä on mukana koko oppilaitoshenkilöstö - organisaation kaikilta tasoilta - omasta työstään käsin.

Arkipäivän kumppanuus toteutuu käytännössä opettajan ja työpaikan yhteistyönä esimerkiksi koulutus- ja oppisopimustoiminnassa, työpaikkakäynneillä ja muissa yhteisissä kohtaamisissa.

Kehittävä kumppanuus voi olla toimialakohtaista palveluiden, prosessien ja arkityön yhteiskehittämistä. Koulutus- ja oppisopimuksen uusien mahdollisuuksien kokeilut ja pilotit sekä yhteiset oppimisympäristöt kehittävät kumppanuutta.

Strateginen kumppanuus on palvelukokonaisuuksien tai yhteistyömallien syvempää kehittämistä. Strategisella kehittämisellä voidaan monialaisesti vastata asiakasorganisaation koko henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja saatavuuteen. Se toteutuu monesti kumppanuussopimuksin.

Kumppanuus- ja palveluverkostot laajentavat kumppanuuden yhteisesti jaettujen tavoitteiden ja arvojen kautta ennakkoinnin, laadunhallinnan sekä aluekehittämisen tehtäviin. Verkostossa on mukana eri toimialojen, aluekehittämisen ja koulutusasteiden keskeisiä toimijoita.

Maailma, toimintaympäristö ja työelämä muuttuvat - eikä kehitystä voi pysäyttää. Työtärin mukaan koulutuksen ja työelämän suhteiden muutosta kuvaa aiemmasta erillisinä toimimisesta siirtyminen joustavaan yhteistyöhön. Tasavertaiseen kumppanuuteen tarvitaan yhteisiä kohtaamisia, yhteissuunnittelua, toistensa osaamisen tuntemusta ja työelämätoimijoiden osallistamista. (Työtäri 2019 *)

* Työtäri, Aija 2019. Näkökulmia ammattikorkeakouluopettajan oppimiseen ja osaamishaasteisiin. Jyväskylä

Vinkki!

Kumppanuudella lisäämme osaamista ja tuotamme enemmän opiskelijalle, työelämälle sekä oppilaitokselle. Ymmärrä, suunnittele ja toteuta – yhdessä opimme enemmän!

Hyvällä palvelulla syntyy vastavuoroista kumppanuutta

Uutta ammatillista koulutusta on kehitetty viime vuosina palvelumuotoilun ja yhteiskehittämisen menetelmin yhdessä opiskelija- ja työelämäasiakkaiden kanssa.

Työn tuloksena on syntynyt työelämässä oppimisen ydinprosessin kehittämiskohteet eli ”kriittiset pisteet”. Ne vaikuttavat siihen, miten hyvin opiskelija ja työelämä kokevat työelämässä oppimisen onnistuneen. Jos oppilaitoksella ja opettajilla on toimivia käytäntöjä ja ratkaisuja kriittisten pisteiden hoitamiseen, kokemukset ja tulokset koulutus- ja oppisopimuksista sekä muusta työelämäyhteistyöstä ovat parempia.

MITKÄ OVAT TYÖELÄMÄN JA OPPILAITOSYHTEISTYÖN KRIITTISET PISTEET?	
Kriittiset pisteet tuovat esille työelämäasiakkaalle arvoa tuottavat asiat sekä työelämässä oppimisen palvelun kehittämisen tarpeen. Ne perustuvat Parasta-kehittämishjelmassa tehtyyn valtakunnallisen palvelumuotoiluprosessiin yhdessä työelämän kanssa.	
1. TAVOITETTAVUUS JA NÄKYVYYS asiakkaan palvelu, kanavat, vastuu asiakkaasta, viestintä ja markkinointi	5. SIIRTYMÄT, POIKKEUSTILANTEET toimintatavat, tiedonkulku, viestintä, joustavat siirtymät
2. OPISKELIJAN VALMIUDET aiempi osaaminen, työelämävalmiudet, motivaatio, urapolku	6. KEHITTÄVÄ PALAUTE palveluprosessin kehittäminen, työelämä- ja opiskelijapalautteet, reagointi, hyödyntäminen
3. YHTEINEN ENNAKKOSUUNNITTELU opiskelija, opettaja, työnantaja, työpaikkaohjaaja	7. NÄYTTÖJEN LAATU suunnittelu, toteuttaminen ja aikataulutus, tasalaatuisuus
4. TYÖPAIKKA-OHJAUS suunnittelu, työpaikkaohjaajan perehdytys, opiskelijan oppiminen ja palaute, tuki ohjaajalle	8. ASIAKASSUHTEEN YLLÄPITO kiitos ja arvostus kumppanuudesta, aktiivinen tarjonta, asiakkuudenhoito
TAVOITTEENA VASTAVUOROINEN KUMPPANUUS Yrityksen tavoitteena vastata nopeasti alakohtaisiin rekrytoinnin ja osaamisen tarpeisiin. Oppilaitoksella on tarve saada hyviä, sitoutuneita työelämäkumppaneita.	

↓ Lataa kuvat itsellesi: <https://trello.com/c/vmZXxDMP>

Vastavuoroisen kumppanuuden muotoja

KUMPPANUUDEN PERUSTA

- Työelämässä oppiminen nähdään oppilaitoksen asiakaslähtöisenä ydinprosessina
- Valtakunnallisesti yhtenäiset esim. Parasta toimintamallit käytössä oppilaitoksen työelämässä oppimisen prosessin tukena
- Työelämässä oppimista toteutetaan yhdessä työelämän kanssa: yhteinen suunnittelu, ohjausyhteistyö, työpaikkakäynnit
- Toimijoiden välillä vastavuoroisuus, luottamus ja tasavertaisuus

ARJEN KUMPPANUUS

- Asiakaskuuntelu ja yhteinen arviointi
- Koulutussopimus-, oppisopimus- ja ohjausyhteistyö
- Jatkuva ja rakentava palaute
- Tapahtumat, yhteiset projektit, vierailut
- Opiskelijan työelämävalmiuksien varmistaminen

KEHITTÄVÄ KUMPPANUUS

- Yhteisten toimintamallien, palveluiden ja prosessien kehittäminen
- Alueellinen työelämän palvelutehtävä
- Koulutus- ja oppisopimuksen uudet mahdollisuudet
- Yhteiskehittäminen, tuotteistaminen, kokeilut
- Opettajien ja työelämän tutustumisjaksot ja vierailut

STRATEGINEN KUMPPANUUS

- Palvelukokonaisuudet
- Työvoiman saatavuus-, kohtaamis- ja osaamisratkaisut
- Aluekehittäminen ja valtakunnallinen yhteistyö
- Yhteisten arvojen ja päämäärien jakaminen

KUMPPANUUS- JA PALVELUVERKOSTOT

- Strategiset tavoitteet, jaetut arvot, kehittämiskohteet
- Aktiivinen ennakoitavuuden ja verkostojen verkoston johtaminen
- Laadunhallinta verkostona, jaetut periaatteet ja menettelytavat
- Eri koulutusasteet, alueen toimijat, palveluverkostot yhdessä

JATKUVA SEURANTA JA ANALYYSI

- Arjen asiakaskuuntelu, asiakasymmärrys, kriittisten pisteiden ratkaisu
- Säännöllinen yhteistyö ja kumppanuuden hyötyjen arviointi
- Suunnitelmallinen uusasiakashankinta ja uudet työelämäkontaktit
- Toiminnan kehittäminen palautteista käsin
- Laaja ja monipuolinen yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän sekä sidosryhmien kanssa

Ratkaisuja ja työkaluja kumppanuuden toteuttamiseksi

VAHVISTA KUMPPANUUDEN PERUSTAA

- Henkilö hallitsee lain ammatillisesta koulutuksesta ja ePerusteet
- Yhdenmukainen työelämässä oppimisen prosessimalli käytössä
- Työelämässä oppimista tuetaan opettajan ja työelämän yhteistyönä
- Parasta-kehittämisohjelman toimintamallit ja -materiaalit työelämässä oppimisen tukena
- Työpaikkaohjaajan perehdytys varmistetaan aina

RATKAISUJA ARKIPÄIVÄN KUMPPANUUTEEN

- Oppilaitoshenkilöstön yhteinen osaaminen varmistettu
- Yhdenmukaiset koulutus- ja oppisopimuskäytännöt
- Työelämässä oppimisen uudet mahdollisuudet -opas
- Muistilistat työpaikkaohjaajalle, opiskelijalle ja opettajalle
- Välineitä työpaikkaohjaajien osaamisen varmistamiseen, ohjaan.fi

TYÖKALUJA KEHITTÄVÄÄN KUMPPANUUTEEN

- Selkeä opiskelijan ja työelämäasiakkaan palveluprosessi, asiakkuusvastuiden määrittely ja asiakkuuden hoitomallit
- Koulutus- ja oppisopimuksen uudet mahdollisuudet, pilotit ja kokeilut
- Open Partner ja Open Day -mallit
- Ura- ja rekrytointipalvelut ja -tapahtumat
- Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö, mm. hankeverkostot
- Yhteinen markkinointi ja näkyvyys työelämän kanssa

RATKAISUJA STRATEGISEEN KUMPPANUUTEEN

- Aluekehittäminen ja elinvoimaisuuden edistäminen, työvoiman kohtaamis- ja saatavuusratkaisut
- Työelämäyhteistyön vuosikello ja muut suunnitteluvälineet
- Strategiset kumppanuudet, kumppanuussopimukset
- Yhteiset oppimisympäristöt ja opiskelijoiden osallisuus työelämäyhteistyön kehittämisessä

RATKAISUJA KUMPPANUUS- JA PALVELUVERKOSTOIHIN

- Koulutuksenjärjestäjän strategiset painopisteet eri toimijoiden, toimialojen ja sidosryhmien kanssa
- Alueellinen/valtakunnallinen koulutuspalveluiden ekosysteemi
- Ammatillisen koulutuksen laatustrategia

TYÖKALUJA KUMPPANUUDEN JATKUVAAN SEURANTAAN JA ANALYYSIIN

- Asiakaskuuntelun toimintamalli henkilöstön arjen työkaluksi
- Vastavuoroisen kumppanuuden toimintatapojen rakentaminen
- Työelämä- ja opiskelijapalauteprosessien rakentaminen
- Avoin dialogi, osallistaminen ja yhteiskehittäminen toimintatapoina

Kysymyksiä kumppanuuden määrittelemiseksi

KUMPPANUUDEN PERUSTA

- Miten varmistetaan, että lain edellyttämä yhteistyö työelämän kanssa toteutuu?
- Toteutuvatko työelämässä oppimisessa tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset?
- Miten työelämäyhteistyö näkyy arjessa eri osapuolten näkökulmasta?
- Miten varmistetaan mahdollisuus ammattitaidon osoittamiseen sen hankkimistavasta riippumatta?
- Miten varmistetaan riittävä ja asiantunteva opetus ja ohjausosaaminen? Hyödynnetäänkö tässä valtakunnallisesti yhtenäisiä esim. Parasta toimintamalleja?

ARKIPÄIVÄN KUMPPANUUS

- Miten sinä toteutat ja ylläpidät työelämäyhteistyötä?
- Mitä yhteisiä työelämäyhteistyön tapahtumia ja tapaamisia järjestetään? Osallistutko?
- Toteutuuko työelämäyhteistyössä asiakasymmärrys ja asiakaskuuntelu?
- Miten ja missä työelämässä oppimisen prosessin toimintatavat on määritelty organisaatiossasi?
- Miten työpaikkaohjaajakoulutukset on järjestetty?

KEHITTÄVÄ KUMPPANUUS

- Mitkä ovat henkilöstön mahdollisuudet kumppanuustyöhön ja työelämäosaamisen kehittämiseen?
- Onko kumppanuudet tunnistettu? Miten kumppanuustyö on organisoitu organisaatiossasi?
- Onko organisaatiossasi määritelty asiakasvastuut ja toimintamalli asiakkuuksien hoitoon?
- Oletteko hyödyntäneet koulutus- ja oppisopimuksen uusia mahdollisuuksia?
- Kerätäänkö kumppaneilta palautetta ja analysoidaanko sitä?

STRATEGINEN KUMPPANUUS

- Onko organisaatiossasi määritelty toimintamallit erilaisten kumppanuuksien muotoihin?
- Onko organisaatiosi vahvuudet, kehittämiskohteet sekä alueelliset ja valtakunnalliset yhteistyöverkostot työelämäyhteistyössä tunnistettu?
- Perustuuko kehitystyö verkostotiedon hyödyntämiseen?
- Onko vastavuoroinen kumppanuus huomioitu organisaatiosi strategiassa ja visiossa?

KUMPPANUUS- JA PALVELUVERKOSTOT

- Oletteko muodostaneet eri toimijoiden, sidostyhmiä ja koulutusasteiden välisiä verkostoja?
- Jaetaanko kumppanuusverkostoissa yhteiset strategiset tavoitteet, arvot ja kehittämiskohteet?
- Tehdäänkö verkostoissa aktiivista ennakkointityötä ja laadunhallintaa?
- Hyödynnetäänkö verkostojohtamisen periaatteita?
- Muodostuuko verkostoistanne alueenne koulutuspalveluiden ekosysteemi?

KUMPPANUUDEN JATKUVA SEURANTA JA ANALYYSI

- Oletteko tunnistaneet kumppanuusverkostoista eri toimijoille syntyvän lisäarvon?
- Onko yhteistyön ylläpitämiseen asetettu yhteinen toimintatapa?
- Tietävätkö kaikki yhteisen toimintatavan mukaisen oman roolinsa ja vastuunsa?
- Onko yhteistyö ja sen kehittäminen suunnitelmallista ja tavoitteellista?
- Ovatko kaikki osapuolet mukana kehittämistyössä?
- Miten työelämä- ja opiskelijapalautteita käsitellään ja miten niihin reagoidaan yhteistyön kehittämiseksi?

Työelämässä oppiminen

Oppilaitoksen viestinnässä puhumme nykyisin ”työelämässä oppimisesta”, joka korvaa aiemmin käytetyn termin ”työssä oppiminen”. Termistä on sovittu yhdessä työelämän edustajien, koulutuksen järjestäjien sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Uusi termi viestii uudistuneesta ammatillisesta koulutuksesta. Monimutkaiset lakitermit eivät aina avaudu asiakkaalle. Myös lainsäädäntö edellyttää meiltä ymmärrettävää viestintää.

”Työelämässä oppiminen” termiä käytetään, kun puhutaan ja viestitään asiakkaille. Näin yhdenmu-kaistamme myös viestintäämme. Koulutuksen järjestäjän virallisissa asiakirjoissa käytetään edelleen termiä ”työpaikalla järjestettävä koulutus”.

↓ Lataa kuvat itsellesi: <https://trello.com/c/jS7TtOoi>

Koulutus- ja oppisopimusesitteet

On ensiarvoisen tärkeää, että opetus- ja ohjaushenkilöstö tuntee koulutussopimuksen ja oppisopimuksen erot, yhtäläisyydet ja mahdollisuudet.

Asiakkaan ohjaaminen sopivaan toteutusmuotoon on meidän jokaisen työtämme oppilaitoksissa. Tavoitteena on luoda työelämässä oppimiseen yhdenmukainen palveluprosessi. Näin asiakkaat saavat pääperiaatteiltaan yhdenmukaista palvelua, kun tehdään koulutus- ja oppisopimusyhteistyötä.

Ota käyttöösi *Molempi parempi!* -oppisopimus- ja koulutussopimusesitteet. Voit ladata itsellesi täysin valmiin esitteen alta. Esitteet tarjoavat tiiviin infopakettin kummastakin sopimusmallista. Sopimusprosessin hoitaminen on riippuvainen kunkin oppilaitoksen käytännöistä. Hyödynnäthän oman oppilaitoksesi asiantuntijoita esimerkiksi oppisopimukseen liittyvissä kysymyksissä.

Esitteistä on omat versionsa työpaikalle, opettajalle ja opiskelijalle. Opettajalle tehty versio on tarkoitettu vain oppilaitoksen sisäiseen käyttöön. Kaikista kolmesta esitteestä on kolme eri väri vaihtoehtoa, joista voit valita oppilaitoksenne käyttöön sopivimman.

TYÖNANTAJA

Molempi parempi!

OPPISOPIMUS & KOULUTUSSOPIMUS

Yhdistele oppisopimusta ja koulutussopimusta tarpeidesi mukaan. Joustavasti, yksilöllisesti ja laajemmin osaamisen hankkimiseksi.

Molemmissa malleissa varmistetaan, että työpaikalta löytyvät opiskelua vastaavat työtehtävät, riittävästi toimintaa, tarpeelliset tuotantovälineet sekä osaavaa henkilöstöä ohjaukseen.

OPPISOPIMUS

Milloin oppisopimus?

- Oppisopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista ammattia opiskelulle, rekrytointivaikeita tai työssä oleville henkilöille.
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenkäsille.
- Opiskelija on työsuhteessa ja työskentelee keskimäärin vähintään 25 h/viikko.
- Opiskelijalle maksetaan TESin mukaista palkkaa. Opiskelija voi saada opintotukea ja muita opintotukia.
- Työntantajalle voidaan maksaa erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.
- Voidaan sopia tutkimon osan tai vaikea koko tutkimon suorittamisen ajaksi.

KOULUTUSSOPIMUS

Milloin koulutussopimus?

- Koulutussopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista työpaikalla opiskelijana (entinen työssäoppiminen).
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenkäsille.
- Opiskelija on työsuhteessa ja työskentelee keskimäärin vähintään 25 h/viikko.
- Opiskelijalle maksetaan TESin mukaista palkkaa. Opiskelija voi saada opintotukea ja muita opintotukia.
- Työntantajalle voidaan maksaa erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.
- Voidaan sopia tutkimon osan tai vaikea koko tutkimon suorittamisen ajaksi.
- Työntantajalle ei makseta koulutuskorvausta.
- Koulutussopimus suunnitellaan ja suoritetaan tutkimon osan tai pienempi osa kerrallaan tai useammasta tutkimon osasta.

Tunnethan oman oppilaitoksesi sopimuksiin liittyvät käytännöt. Huomioi, että molemmat mallit ovat rahoituksen kannalta tasa-arvoisia.

OPETTAJA

Molempi parempi!

OPPISOPIMUS & KOULUTUSSOPIMUS

Yhdistele oppisopimusta ja koulutussopimusta opiskelijan ja työnantajan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Hyödynnä myös esitejärjen osat:

- työnantaja
- opiskelija.

Molemmissa malleissa varmistetaan, että työpaikalta löytyvät opiskelua vastaavat työtehtävät, riittävästi toimintaa, tarpeelliset tuotantovälineet sekä osaavaa henkilöstöä ohjaukseen.

OPPISOPIMUS

Milloin oppisopimus?

- Oppisopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista ammattia opiskelulle, rekrytointivaikeita tai työssä oleville henkilöille.
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenkäsille.
- Opiskelija on työsuhteessa ja työskentelee keskimäärin vähintään 25 h/viikko.
- Opiskelijalle maksetaan TESin mukaista palkkaa. Opiskelija voi saada opintotukea ja muita opintotukia.
- Työntantajalle voidaan maksaa erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.
- Voidaan sopia tutkimon osan tai vaikea koko tutkimon suorittamisen ajaksi.
- Työntantajalle ei makseta koulutuskorvausta.
- Koulutussopimus suunnitellaan ja suoritetaan tutkimon osan tai pienempi osa kerrallaan tai useammasta tutkimon osasta.
- Työpaikkaohjaajalle on tarjottava perehdytystä, tukea ja koulutusta.
- Sopimuksen tekevät työnantaja ja koulutuksen järjestäjä.

KOULUTUSSOPIMUS

Milloin koulutussopimus?

- Koulutussopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista työpaikalla opiskelijana (entinen työssäoppiminen).
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenkäsille.
- Opiskelija ei ole työsuhteessa. Voi ajottua 1-5 päivälle viikossa. Tuntimäärä sovitetaan yksilöllisesti.
- Työntantaja ei maksa palkkaa tai tarjoa muuta korvausta. Opiskelija voi saada opintotukea ja muita opintotukia.
- Työntantajalle ei makseta koulutuskorvausta.
- Koulutussopimus suunnitellaan ja suoritetaan tutkimon osan tai pienempi osa kerrallaan tai useammasta tutkimon osasta.
- Työpaikkaohjaajalle on tarjottava perehdytystä, tukea ja koulutusta.
- Sopimuksen tekevät työnantaja ja koulutuksen järjestäjä.

Tunnethan oman oppilaitoksesi sopimuksiin liittyvät käytännöt. Huomioi, että molemmat mallit ovat rahoituksen kannalta tasa-arvoisia.

OPIKSELIJJA

Molempi parempi!

OPPISOPIMUS & KOULUTUSSOPIMUS

Yhdistele oppisopimusta ja koulutussopimusta sinun ja työpaikkasi tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Joustavasti, yksilöllisesti ja laajemmin osaamisen hankkimiseksi.

Molemmissa malleissa varmistetaan, että työpaikalta löytyvät opiskelua vastaavat työtehtävät, riittävästi toimintaa, tarpeelliset tuotantovälineet sekä osaavaa henkilöstöä ohjaukseen.

OPPISOPIMUS

Milloin oppisopimus?

- Oppisopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista ammattia opiskelulle, rekrytointivaikeita tai työssä oleville henkilöille.
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenkäsille.
- Työskentelee keskimäärin vähintään 25 h/viikossa.
- Sinulle maksetaan TESin mukaista palkkaa.
- Voit saada opintotukea ja muita opintotukia.
- Voidaan sopia tutkimon osan tai vaikea koko tutkimon suorittamisen ajaksi.
- Sopimuksen tekevät sinä, työnantaja ja koulutuksen järjestäjä.

KOULUTUSSOPIMUS

Milloin koulutussopimus?

- Koulutussopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista työpaikalla opiskelijana (entinen työssäoppiminen).
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Pyyyt opiskelijana.
- Sopii kaikenkäsille.
- Voi ajottua 1-5 päivälle viikossa. Tuntimäärä sovitetaan yksilöllisesti.
- Et ole työsuhteessa.
- Työntantaja ei maksa palkkaa tai tarjoa muuta korvausta.
- Saat opintotukea ja muita opintotukia.
- Voidaan sopia tutkimon osan tai pienempi osa kerrallaan tai useammasta tutkimon osasta.
- Sopimuksen tekevät työnantaja ja koulutuksen järjestäjä. Saat sopimuksen tiedoksi.

Tiesitkö, että oppisopimus ja koulutussopimus voidaan solmia myös kesän ajalle.

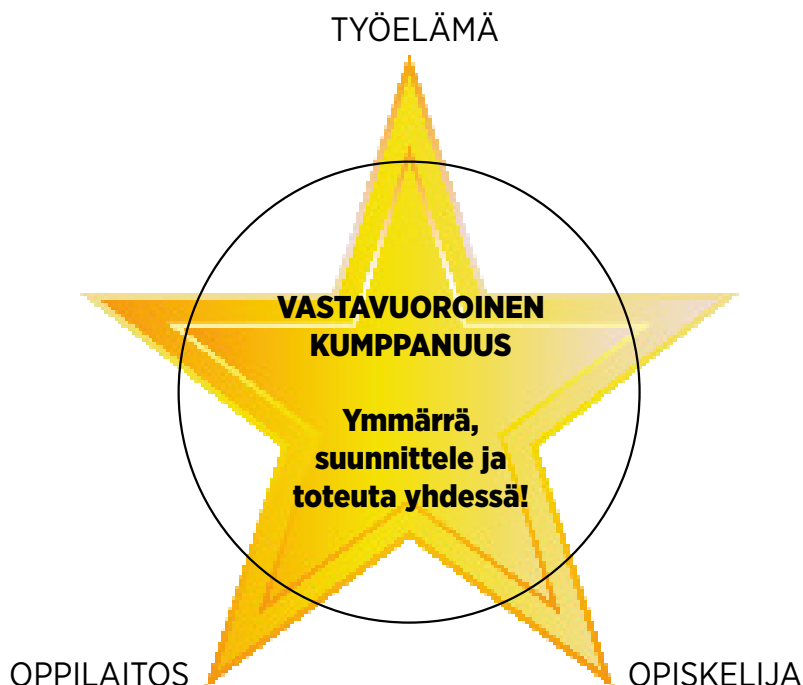
↓ Lataa esitteet itsellesi yo. kuvia klikkaamalla.

VINKKI!

Ja esitteet sähköpostissa eteenpäin linkkeinä, jolloin käyttäjä voi helposti ladata ne omalle koneelleen. Voit muokata materiaaleja haluamallasi tavalla, esim. lisäämällä oman organisaatiosi logon.

Ymmärrä, suunnittele ja toteuta yhdessä!

Ammatillisen koulutuksen asiakaslähtöisyys on monen asian summa. Yhteiskehittäminen asiakkaiden kanssa tarjoaa mahdollisuuden kehittää kaikkia osapuolia hyödyttäviä ratkaisuja.

Yhteiskehittäminen käynnistyy näin! Tässä on malli kumppanuuksien kehittämiseen palvelumuotoilun menetelmin, jota voit soveltaa asiakkaiden kanssa palveluiden kehittämisessä ja muussa yhteistyössä.

Mitä se on?

Yhteiskehittäminen on asiakaslähtöinen tapa parantaa olemassa olevaa tai kehittää uutta yhdessä asiakkaiden kanssa.

Miksi?

Kehittämällä yhdessä asiakkaiden kanssa varmistamme sen, että vastaamme asiakkaiden todellisiin tarpeisiin ja arvostuksiin.

Milloin?

Kun luodaan uutta tai jatkokehitetään jo olemassa olevia palveluita, prosesseja tai tuotteita koulutus-suunnittelussa, oppilaitoksen toiminnan kehittämisessä, palveluiden ja prosessien muotoilussa ja/tai strategiatyössä. Yhteiskehittäminen on hyvä tapa rakentaa ja syventää kumppanuuksia.

Kenen kanssa?

Yhteiskehittämistä voidaan tehdä eri asiakas- ja sidosryhmien, niin ulkopuolisten kuin sisäisten asiakkaiden kesken.

Ymmärrä, suunnittele ja toteuta yhdessä!

Miten?

Vaihdamme oman näkökulmamme organisaatiolähtöisestä kehittämisestä asiakkaan kuunteluun. Olennaista on välttää olettamuksia ja arvailuja siitä, mitä asiakas arvostaa. Järjestämme mahdollisuuksia aitoon vuoropuheluun ja kohtaamiseen. Haemme asiakasymmärrystä ja määrittelemme kehittämistarpeet sen mukaan. Ideoimme ja kehitämme ratkaisuja sekä otamme ne käyttöön – yhdessä!

Yhteiskehittämisen hyötyjä oppilaitokselle

- Hahmotamme asiakkaan todelliset tarpeet syvällisemmin omien prosessiemme sijasta,
- vahvistamme kummankin osapuolen kilpailukykyä, kun voimme oppia ja kehittyä yhdessä,
- sitoutamme luomalla pitkäaikaisia, monitasoisia kumppanuuksia, sekä
- rakennamme pysyvää ja keskustelevaa yhteistyötä asiakkaiden kanssa.

1. Ymmärrys ja määrittely

Yhteiskehittäminen alkaa yhteisen näkemyksen muodostamisesta kehittämisen kohteesta yhdessä asiakkaiden kanssa sekä asiakasymmärryksen keräämisestä.

Asiakasymmärryksen kerääminen tarkoittaa kunkin osapuolen tarpeiden, toiveiden, kokemusten ja arvo-odotusten kartoittamista sekä muun jo olemassa olevan tiedon koostamista.

- Toimi yhteiskehittämällä, uskalla osallistaa ajoissa.
- Osallista asiakkaat vuoropuheluun, laita oma asiantuntijuus hetkeksi syrjään, ole avoin!
- Vältä olettamuksia ja arvailuja siitä, mitä asiakas arvostaa.
- Hyödynnä työkaluja, esim. haastattelu, varjostus, kysely tai empatiakartoitus.
- Dokumentoi kaikki saatu tieto kirjallisena, äänittämällä tai videomalla, jotta niitä voidaan hyödyntää seuraavissa vaiheissa.
- Ennen siirtymistä seuraavalle vaiheelle: Varmista yhteinen ymmärrys ja määrittele kehityskohteet ja tarpeet. Sovi myös resursseista, aikataulusta ja tavoitteiden mitta-reista.

Myös jatkuvaa arviointia ja analyysia

2. Ideointi ja ratkaisujen luominen

Aloita kehitystarpeen määrittelyn jälkeen ideointi ja ratkaisujen luominen asiakkaiden kanssa.

- Synnytä konkreettisia ja visuaalisia ideoita, kokeile malleja ja pilotoi niitä.
- Saatujen tulosten pohjalta, valitse ratkaisuja ja malleja jatkojalostukseen.
- Hyödynnä palvelumuotoilun menetelmiä määrittelyihin, millaista arvoa ja kokemuksia palvelu tuottaa asiakkaille.
- Luo prosessikuvaus, joka tukee tasalaatuista ja yhtenäistä toimintatapaa palvelujen tarjoamiseen.

Myös jatkuvaa arviointia ja analyysia

3. Toteuttaminen ja käyttöönotto

Suunnittele tuotettujen ratkaisujen käyttöönotto ja seuranta asiakkaiden kanssa. Priorisoi, mikä/mitkä ratkaisuista otetaan käyttöön lopullisina ratkaisuina. Suunnittele toteutus ja seuranta.

Kaikki syntyneet materiaalit, kuten prototyypit ja palvelukuvaukset kannattaa kuvata käyttöönottoa varten helposti esitettävän muotoon.

- Uskalla luopua vanhoista ratkaisuista, luo tilaa uudelle ja onnistu ylittämällä odotukset.
- Suunnittele ja visualisoi käyttöönottosuunnitelma sekä organisaation sisäisesti että ulkoisesti.
- Varmista, että käyttöönottosuunnitelma on toimiva, ja että toteuttamiseen osallistuvat tietävät roolinsa.
- Varmista, että tulosten seuranta on mahdollinen, ja että asiakkaiden mielipiteitä kuunnellaan toteuttamisvaiheessa. Näin myös jatkuvaa analysointia, arviointia ja uudelleen kehittämistä voidaan toteuttaa.

Myös jatkuvaa arviointia ja analyysia

Jatkuva arviointi ja analyysi

Muista jatkuva vuoropuhelu mahdollisesti muuttuvien tarpeiden huomioimiseksi.

Jatkuvaa arviointia ja analyysia kannattaa tehdä koko prosessin ajan, sillä prosessin aikana saattaa syntyä uusia tarpeita tai vanhat voivat muuttua.

Muista myös dokumentoida ja informoida muita selkeästi, jos määrittelyt vaihtuvat.

Joskus analyysin avulla voidaan huomata esimerkiksi osittainen muuttunut tarve. Muuttuuko silloin päätavoitteen ja kokonaisuymmärryksen suunta? Vai onko kyse lähinnä ratkaisujen viilauksesta tai muuttamisesta tarpeiden mukaan?

VINKKI!

Lataa itsellesi materiaaleja yhteiskehittämiseen asiakkaiden kanssa:

[Sivistystoimen työkalupakki palvelumuotoiluun](#)
[SDT Palvelumuotoilun työkalupakki](#)

Hyödyllisiä linkkejä

Menetelmiä ja työkaluja opetus- ja ohjaushenkilöstölle

- Osaamisen arviointioppaat opettajalle, opiskelijoille ja työpaikoille: https://blogit.gradia.fi/parasta_osaamista/osaamisen-arviointioppaat/
- Muistilistat työpaikkaohjaajalle, opiskelijalle ja opettajalle: https://blogit.gradia.fi/parasta_osaamista/tyoelamassa-oppimisen-muistilistat/
- Tarkistuslista opettajalle työpaikkaohjaajan perehdytykseen: https://blogit.gradia.fi/parasta_osaamista/toimintamallit-ja-materiaalit/perehdytys

Tukimateriaaleja työpaikkaohjaukseen

- www.ohjaan.fi

Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön materiaalit

- Laki ammatillisesta koulutuksesta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170531>
- ePerusteet: <https://eperusteet.opintopolku.fi>

Yhteystiedot

Hyvän palvelun oppaan on tuottanut Parasta Palvelua kehittämisohjelma.

Oppaan voit ladata osoitteesta: <http://bit.ly/2koLczc>

Anna palautetta oppaasta: <http://bit.ly/2kHvvnD>